14/05/2019

Η Γερμανίδα που φέρνει στην Κύπρο την λειψανοθήκη του Αγ. Μάμαντος

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

Ενδιαφέρον δέκα πλειοδοτών από διάφορες χώρες, μεταξύ των οποίων η Κύπρος και η Ελλάδα, υπήρξε κατά τη δημοπράτηση της λειψανοθήκης του Αγίου Μάμαντος στο Ντίσελντορφ της Γερμανίας, στις 12 Απριλίου, στον Οίκο Hargehseimer, δήλωσε στο ΚΥΠΕ η διευθύντριά του Σουζάν Χάργκεσχαϊμερ.

Αναφερόμενη στην απόφαση της ιδίας και του συζύγου της να αγοράσουν τελικά τη λειψανοθήκη και να την επιστρέψουν στη Μητρόπολη Μόρφου, αφότου πληροφορήθηκαν την προέλευσή της, η κ. Χάργκεσχαϊμερ υπογράμμισε πως «η τέχνη είναι πολύ σημαντική για τους ανθρώπους και την ιστορία τους, τον πολιτισμό και την ταυτότητά τους».

Το εκκλησιαστικό κειμήλιο, που είχε κλαπεί μετά την τουρκική εισβολή του 1974, αποσύρθηκε από τη δημοπρασία, κατά τη διάρκειά της, έπειτα από παρέμβαση της Κύπριας ιστορικού τέχνης Μαρίας Παφίτη.

Η κ. Παφίτη ενημέρωσε τον Οίκο για την προέλευση και την ιστορία της λειψανοθήκης, ύστερα από παράκληση της Ιεράς Μητρόπολης Μόρφου.

Τελικά η κ. Χάργκεσχαϊμερ και ο συζυγός της Φρανκ, διευθυντές του Οίκου, αποφάσισαν να αγοράσουν τη λειψανοθήκη για να τη δωρίσουν στη Μητρόπολη.

Η επίσημη παράδοσή της στον εκπρόσωπο του Μητροπολίτη Μόρφου Νεόφυτου, Αρχιμανδρίτη Φώτιο Ιωακείμ, θα γίνει αύριο Τρίτη, κατά τη διάρκεια τελετής στον Οίκο Hargehseimer στο Ντίσελντορφ, στην παρουσία της κ. Παφίτη και εκπροσώπων της Πρεσβείας της Κύπρου στη Γερμανία και του Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου.

Το ΚΥΠΕ επικοινώνησε με την κ. Χάρκεσχαϊμερ η οποία, απαντώντας σε ερωτήσεις, ανέφερε πως η λειψανοθήκη ήταν μέρος μιας συλλογής εικόνων στη βόρεια Γερμανία. Ο συλλέκτη πέθανε και η αδελφή του αποφάσισε να πωλήσει τη συλλογή αυτή, είπε.

Ερωτηθείσα αν υπήρξε ενδιαφέρον για αγορά της, είπε πως υπήρχαν δέκα ενδιαφερόμενοι από διάφορες χώρες, μεταξύ των οποίων και η Κύπρος. Οι πλειοδότες ήταν επίσης από την Ελλάδα, τον Καναδά, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και τη Ρωσία.

Η κ. Χάρκεσχαϊμερ ανέφερε πως η Κύπρια ιστορικός τέχνης Μαρία Παφίτη τους ενημέρωσε με ηλεκτρονικό μήνυμα που έστειλε κατά τη διάρκεια της δημοπρασίας για το γεγονός ότι αυτή η λειψανοθήκη προέρχεται από την Εκκλησία του Αγίου Μάμαντος στην Κύπρο και για την ιστορία της. Συνάδελφός μου με ενημέρωσε για αυτό, αφού εγώ έκανα εκείνη τη στιγμή τη δημοπρασία, και αποφάσισα να την αποσύρω. Οι συνάδελφοί μου ενημέρωσαν σχετικά τους πλειοδότες που πραγματικά απογοητεύτηκαν, πρόσθεσε.

Από την πλευρά της, η κ. Παφίτη είπε πως η ίδια έστειλε το ηλεκτρονικό μήνυμα στην κ. Χάρκεσχαϊμερ αφού είχαν αποβεί άκαρπες προσπάθειες, μέσω της Interpol, για απόσυρση της λειψανοθήκης από τη δημοπρασία.

Ο Αρχιμανδρίτης Φώτιος είχε δώσει στην Αστυνομία έκθεση του Αρχαιολόγου/Βυζαντινολόγου Χριστόδουλου Χατζηχριστοδούλου ημερομηνίας 5 Απριλίου 2019 μαζί με δικό του email με το αίτημα για απόσυρση της λειψανοθήκης από τη δημοπρασία, σημείωσε η κ. Παφίτη, προσθέτοντας πως για το θέμα υπήρξε αλληλογραφία μεταξύ της Ιντερπόλ Κύπρου και της Ιντερπόλ Γερμανίας. Δυστυχώς η Καγκελαρία απέρριψε το αίτημα με τη δικαιολογία ότι δεν υπήρχε φωτογραφική τεκμηρίωση, πρόσθεσε.

Είπε επίσης πως πρώτα είχαν προσέξει τη συμπερίληψη της λειψανοθήκης στη δημοπρασία αυτή δυο άτομα, ο Αρχιμανδρίτης Συμεών της Ιεράς Μονής Μαυροβουνίου και ο Ρηγίνος Αριστοτέλους.

Ειδοποίησαν αντίστοιχα τον Μητροπολίτη Μόρφου Νεόφυτο και τον Χριστόδουλο Χατζηχριστοδούλου.

Ο τελευταίος ενημέρωσε γραπτώς τον Μητροπολίτη και έτσι ο Αρχιμανδρίτης είχε προωθήσει το αίτημα για απόσυρση της λειψανοθήκης προς την Αστυνομία, ανέφερε.

Και ενώ την ημέρα της δημοπρασίας έγινε και άλλη προσπάθεια από τον Πρέσβη της Κύπρου στη Γερμανία, Ανδρέα Χατζηχρυσάνθου, με εξουσιοδότηση του Υπουργού Εξωτερικών, Νίκου Χριστοδουλίδη, για απόσυρση του κειμηλίου από αυτήν, η απάντηση από την Καγκελαρία ήταν και πάλι αρνητική, και έτσι η δημοπράτηση της λειψανοθήκης θα προχωρούσε κανονικά, είπε η κ. Παφίτη.

«Τότε αποφάσισα να γράψω εγώ ένα email προς τη Σουζάν Χάργκεσχαϊμερ», ανέφερε, σημειώνοντας πως όταν αυτή ενημερώθηκε και διάβασε το email συμφώνησε να αποσύρει τη λειψανοθήκη.

Η ίδια με ενημέρωσε στις 14 Απριλίου ότι εκείνη και ο σύζυγός της αποφάσισαν να αγοράσουν τη λειψανοθήκη και να τη δωρίσουν στην Ιερά Μητρόπολη Μόρφου.

‘Ετσι τελικά η λειψανοθήκη θα επιστρέψει στην Κύπρο με μηδενικό κόστος για το Κράτος και την Εκκλησία, σημείωσε η κ. Παφίτη.

Η μοναδικότητα του κειμηλίου ήταν αυτή που έπεισε την διευθύντρια του Οίκου Hargehseimer για την προέλευσή του.

«Η κ. Παφίτη μας ενημέρωσε πως η λειψανοθήκη είναι ένα αντικείμενο ευρέως γνωστό στην Κύπρο. Υπάρχει περιγραφή της από το 1912. Και λόγω του είναι τόσο μοναδική πείστηκα πως ήταν αυτή. Και επειδή δεν θέλουμε να ασχολούμαστε με κλεμμένα έργα τέχνης αποφασίσαμε να την επιστρέψουμε. Για μας η τέχνη δεν

είναι μόνο κάτι με το οποίο ασχολούμαστε και από το οποίο κερδίζουμε χρήματα. Η τέχνη είναι πολύ σημαντική για τους ανθρώπους και την ιστορία τους, τον πολιτισμό και την ταυτότητά τους», υπογράμμισε η κ. Χάρκεσχαϊμερ. Εξέφρασε, ακόμη, τη λύπη της για το γεγονός ότι τόσα πολλά κειμήλια έχουν κλαπεί μετά την τουρκική εισβολή από την Κύπρο.

Ερωτηθείσα γιατί αυτή και ο σύζυγός της αποφάσισαν να αγοράσουν τη λειψανοθήκη, ανέφερε πως ο αποστολέας της δεν ενδιαφερόταν για έργα τέχνης ή εικόνες και ήθελε να την πωλήσει. Προκειμένου να διευκολύνω τα πράγματα αποφάσισα να την αγοράσω. 'Ηταν στην κατοχή τριών αδελφών και αν δεν την αγόραζα θα έπρεπε να τους μιλήσω, ανέφερε, επισημαίνοντας πως αυτές ίσως αποφάσιζαν να απαντήσουν αρνητικά στο να την επιστρέψουν στον νόμιμο ιδιοκτήτη.

Στη συμφωνία για την παράδοση της λειψανοθήκης στη Μητρόπολη Μόρφου αναφέρεται πως τη δωρίζουμε πίσω στον νόμιμο ιδιοκτήτη της, σημείωσε η κ. Χάρκεσχαϊμερ.

Η μεταβυζαντινή ξύλινη λειψανοθήκη σχήματος βιβλίου έχει μεταλλική πλάκα που περιέχει οστά των αγίων Παντελεήμονος, Χαραλάμπους, Νεοφύτου, Τρύφωνος, Φιλίππου, Μιχαήλ Συνάδων, Πολυδώρου, Ιωάννου Λαμπαδιστού και Μάμαντος. Τα ονόματά τους είναι γραμμένα στην ελληνική γλώσσα πάνω στη μεταλλική πλάκα.

Στο μέσο της πλάκας υπάρχει ένας κοίλος σταυρός με την αναγραφή του ονόματος του δωρητού και τη χρονολογία.

Επίσης η εσωτερική επιφάνεια του καλύμματος είναι ζωγραφισμένη με μορφές αγίων, λείψανα των οποίων υπάρχουν στη μεταλλική πλάκα.

Πηγή: ΚΥΠΕ